

# Kayak ve Snowboard'a ?li?kin Heyecan Arama Ölçe?i (KS?HAÖ)

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kayak ve Snowboard'a ?li?kin Heyecan Arama Ölçe?i (KS?HAÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24504>

## Özet

Kayak ve Snowboard'a İlişkin Heyecan Arama Ölçeği (KS-HAÖ), kış sporları bağlamında bireylerin yenilik, çeşitlilik, karmaşıklık ve yoğun duygular ve deneyimler arama eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir **uyarlama** ölçektir. Bu araç, özellikle **kayak** ve **snowboard** yapan sporcuların risk alma davranışları ile heyecan arayışı arasındaki ilişkiyi incelemek için Mustafa Demircan tarafından 2019 yılında yürütülen bir **yüksek lisans tezi** kapsamında Türkçe'ye adapte edilmiştir. Ölçek, sporcuların optimal performans duygu durumu ve kayak merkezi tercihi gibi belirli alanlarla heyecan arayışı düzeylerini ilişkilendirmeyi hedeflemektedir.

## Anahtar Kelimeler

Heyecan Arayışı, Kayak, Snowboard, Kış Sporları, Risk Alma, Spor Psikolojisi, Ölçek Uyarlaması, Optimal Performans Duygu Durumu.

## Yazarlar

Mustafa Demircan

## Amaç

KS-HAÖ'nün temel amacı, kayak ve snowboard sporlarıyla aktif olarak ilgilenen bireylerin heyecan arayışı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit etmektir. Bu ölçek, sporcuların yüksek riskli aktiviteler sırasında yaşadığı duygusal ve bilişsel süreçleri anlamada önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek, sporcuların tercih ettikleri kayak merkezi özellikleri ile heyecan arayışı seviyeleri arasındaki potansiyel korelasyonları incelemek için Demircan (2019) tarafından kullanılmıştır.

Ölçeğin geliştirilme veya **uyarlama** sürecinin ardındaki motivasyon, heyecan arayışı yapısının ekstrem sporlar bağlamında spesifik olarak ölçülmesini sağlamaktır. Bu tür spesifik ölçümler, genel heyecan arayışı ölçeklerinin (örneğin, Zuckerman Sensation Seeking Scale) aksine, sporcuların davranışları ve motivasyonları daha hassas bir şekilde açıklamaya yardımcı olmaktadır.

## Yapı (Ölçülen Yapı)

KS-HAÖ, psikolojideki temel yapılardan biri olan **Heyecan Arayışı** (Sensation Seeking) yapısının ölçülmesidir. Heyecan Arayışı, bireyin optimal uyarılma düzeyini korumak için yüksek yoğunluklu deneyimler ve duygular arama eğilimi olarak tanımlanır. Kış sporları bağlamında bu yapı, genellikle tehlikeli pistlerde kayma, yüksek hız, akrobatik hareketler veya yeni ve keşfedilmemiş arazilerde (off-piste) risk alma davranışları ile ilişkilidir.

Bu ölçek, heyecan aray???n?n bili?sel, duygusal ve davran???sal bile?enlerini k?? sporu ortam?na özgü ifadeler arac?l???yla yakalamay? amaçlamaktadır. Ölçe?in alt boyutlar? (e?er varsa), genellikle macera aray???, deneyim aray??? ve s?k?nt?dan kaç?nma gibi klasik heyecan aray??? faktörlerini yans?tmaktadır; ancak bunlar kayak ve snowboard aktivitelerine özgü ifadelerle formüle edilmi?tir.

## Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi aç?kça belirtilmemiştir ("-"). Ancak, uyarlama çal???mas? kapsam?nda geçerlik analizlerinin yap?lm?? olmas? beklenir. Tipik olarak, ölçe?in yap? geçerli?ini (Confirmatory Factor Analysis - CFA veya Exploratory Factor Analysis - EFA) ve ölçüt geçerli?ini (criterion validity) incelemek amac?yla istatistiksel çal???malar yürütülmü?tür.

Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak belirlenen faktör yap?s?n? Türkçe örneklemede do?rulad???n? göstermelidir. Ölçüt geçerli?i ise, KS?HAÖ puanlar?n?n riskli spor davran???lar? veya di?er ilgili psikolojik de?i?kenlerle (örne?in, dürtüsellik veya sportif ba?ar?) beklenen yönde korelasyon gösterip göstermedi?ini incelemeyi gerektirir.

## Güvenirlik

Kaynak referansta güvenilirlik bilgisi aç?kça belirtilmemiştir ("-"). Bir ölçe?in bilimsel standartlara uygun olarak uyarlanmas? durumunda, güvenilirlik analizlerinin yap?lmas? zorunludur. Bu analizler genellikle iç tutarlılık (Internal Consistency) katsay?s?n?n (Cronbach Alfa) hesaplanmas?n? içerir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? tutarlılı???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenilirlik analizlerinin de yap?lm?? olmas? mümkündür. Bu tür analizler, ölçe?in k?? sporlar? yapan bireylerin heyecan aray??? düzeylerini zaman içinde stabil bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlar.

## Faktör Analizi

Kayak ve Snowboard'a ?li?kin Heyecan Arama Ölçe?i bir **uyarlama** oldu?u için, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe kültürü ve k?? sporlar? ba?lam?nda geçerlili?ini test etmek amac?yla faktör analizi yap?lm??tır. Bu süreçte genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal yap?s?n?n korundu?u veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) kullan?larak yeni bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad??? incelenmi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ve bu alt boyutlar?n kayak/snowboard sporlar?na özgü heyecan aray??? bile?enlerini ne kadar iyi temsil etti?ini belirlemiştir. Bu analizler, ölçe?in psikometrik kalitesinin temelini olu?turmaktadır.

## Ölçme Arac?

**Test Type:** Uyarlama (Adaptation)

**Format:** Kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamaktadır ("-"). Ancak heyecan aray??? ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r (örne?in, 5'li veya 7'li Likert). Bireylerin belirli ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya kat?lmad?klar?n? belirtmeleri istenir.

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Kayak ve snowboard sporlar?yla ilgilenen bireyler.

**Age Group:** Çal???man?n yapıld??? **yüksek lisans tezi** kapsam?nda belirlenen ya? aral??? (genellikle yeti?kin sporcular).

**Population Details:** Demircan'?n (2019) tezinde yer alan detaylı örneklem bilgisi (örne?in, cinsiyet da???m?, spor deneyimi süresi ve s?kl???).

**Test Methodology:** Öz bildirim (Self-Report) yöntemiyle uygulanan psikometrik ölçek.

## Anahtar Kelimeler

Sensation Seeking, Spor Psikolojisi, Riskli Davran??, K?? Sporlar?, Celal Bayar Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Psikometrik Özellikler, Mustafa Demircan.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilinmiyor (Tezde belirtilmemiştir.)

**Affiliation Email addresses:** Bilinmiyor

**Correspondence Address:** Çal???man?n yapıld??? kurum: Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Mustafa Demircan'?n 2019 y?l?nda tamamlad??? **yüksek lisans tezi** kapsam?nda kullan?lm???tır. Ölçe?in ticari kullan?m? veya yayg?n uygulamas? için izinler, orijinal ölçe?in geli?tiricisine ve uyarlamay? yapan yazara ba?lıdır. Genellikle akademik ara?t?rmalarda kullan?m için yazardan izin alınmas? gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi kaynakta yer almamaktadır, ancak tez çal???mas? kapsam?nda ücretsiz olarak kullan?ld??? varsayılır.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: [kayak-ve-snowboarda-iliskin-heyecan-arama-olcegi-ksihao-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/kayak-ve-snowboarda-iliskin-heyecan-arama-olcegi-ksihao-toad.pdf)

## Kaynaklar

Demircan, M. (2019). *Kayak ve snowboardçularda kayak merkezi tercihi, optimal performans duygusu durumu ve heyecan arayışı ilişkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.

## Kayak ve Snowboard'a İlişkin Heyecan Arama Ölçeği (KSİHAÖ) Maddeleri

**IMPORTANT:** The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak erikte bulunmamaktadır. Maddeler için yazarın 2019 tarihli yüksek lisans tezine bağvurulması gerekmektedir.